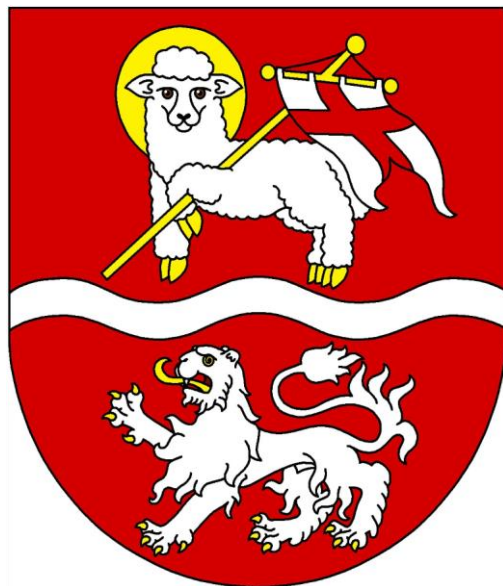

PROGRAM ROZVOJE MĚSTYSE ZDISLAVA

NA OBDOBÍ LET
2025-2030

ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 Charakteristika obce

Území – str. 3

Obyvatelstvo – str. 8

Hospodářství – str. 12

Infrastruktura – str. 18

Vybavenost – str. 25

Životní prostředí – str. 27

Správa obce – str. 29

A.2 Východiska pro návrhovou část

Vyhodnocení předchozího programu rozvoje – str. 32

SWOT analýza – str. 34

Další východiska – str. 36

NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Strategická vize – str. 40

B.2 Cíle, opatření, aktivity – str. 40

B.3 Podpora realizace programu – str. 46

Program rozvoje městyse Zdislava

je dokumentem, v němž jsou zakotveny rozvojové priority městyse Zdislava a ve smyslu zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění je základním plánovacím dokumentem.

Při tvorbě byl využit Strategický plán rozvoje obce Zdislava na období 2017-2023, Územní plán Zdislava, Pasport místních komunikací Zdislava, výstupy z jednání realizační a pracovní skupiny, současné jednoznačné potřeby obce a náměty občanů.

Program rozvoje (PRO)

- zachycuje hlavní problémy a předpoklady rozvoje a formuluje možná řešení – umožňuje tak komplexní přístup k řešení problémů a podporuje efektivní využívání finančních kapacit;
- je podkladem pro rozhodování orgánů obce v rozvojových záležitostech;
- sladuje představy jednotlivých subjektů o rozvoji Zdislavy – slouží tak k prevenci budoucích sporů a zajišťuje kontinuitu udržitelného rozvoje;

- podporuje vytvoření platformy spolupráce různorodých subjektů v obci tak, aby byl využit potenciál lidí i organizací působících v obci;
- zvyšuje šance získat finanční prostředky z vnějších zdrojů.

Program rozvoje městyse Zdislava byl vypracován s využitím metodiky projektu Ministerstva pro místní rozvoj ČR „Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí“ - www.obcepro.cz, který vychází z vládní strategie „Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby“.

Program rozvoje městyse Zdislava byl vypracován v období červen 2023 až duben 2025 na období 2025-2030 a skládá se ze dvou standardních částí: analytické a návrhové. Tvorbou strategického plánu rozvoje byl pověřen starosta městyse ve spolupráci s realizačním týmem a pracovní skupinou.

Program rozvoje městyse Zdislava na období 2025-2030 byl schválen Zastupitelstvem městyse Zdislava na veřejném jednání dne 10.června 2025 usnesením č.3/2/2025

Realizační tým:

starosta - Zbyněk Fetr

místostarosta – ing. Jaroslav Čacký

zastupitelé – Samuel Komora, Mgr. Natálie Biháři, Tereza Slačiková, Jaroslav Kroužek, Bc. Alena Stryalová

referentka úřadu- Pavla Kůželová

Pracovní skupina:

členové Okrašlovacího spolku Zdislava

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 Charakteristika obce

1. Území

Městys Zdislava leží v severní části České republiky v Libereckém kraji, v okrese Liberec, ve volné svažité podhorské krajině s vysokým zastoupením lesních ploch, rozptýlené zeleně a rozkládá se na obou březích Zdislavského potoka, který zhruba kopíruje geologický zlom. Odtud i její původní německý název Schönbach - Krásný Potok.

Nadmořská výška je 440 m n.m. a rozloha 980 ha, zástavba je ve výškovém rozmezí 390-560 m n.m., Zdislava je tvořena jedním katastrálním územím a leží u železniční zastávky na trati Liberec – Česká Lípa. Nádraží je v nadmořské výšce 447 m n.m. Na severu obce se vynořuje vápencový kopec Velký Vápenný (789 m n.m.). Na východě jsou to kopce Strážný, Špičák (686 m n.m.) a Malý Vápenný, na západě Školní kopec, Zdislava je součástí turistického regionu Českolipsko – oblast Lužické hory a Ještědský hřbet/Podještědí, část obce leží v území Přírodního parku Ještěd. V obci je registrovaný významný krajinný prvek – pastvina s výskytem kruštíku bahenního a kostel je evidován jako Evropsky významná lokalita s výskytem netopýra velkého.

Původně německá obec Schönbach je velmi stará. První písemná zmínka o ní je z roku 1364, kdy se píše o faráři jménem Johannes, který se v Schönbachu narodil. Prvním domem v obci byla železárna na jihozápadu obce, pod výšinou, kde se dolovala železná ruda. Na místě železární stála později kovárna, dnes dům č.p. 28. Dříve bývala Zdislava zemědělskou obcí, proslulá produkcí mléka, brambor a ovoce. Dobýval se zde jemný písek a čedičová drť.

Zdislava je lesní lánovou vsí, pro kterou je charakteristická rozptýlená, do linií komponovaná zástavba. Tento charakter obce je, spolu s krajinnými hodnotami, nositelem kvality prostředí jako celku, neboť je zachován základní architektonický výraz a obraz sídla. Tvar katastrálního území připomíná otevřenou podkovu situovanou k jihu. Zhruba 35% území jsou jižní svahy, 25% východní, 25% západní a 15% svahy severní. Pozemkové úpravy jsou dokončené.

V sedmdesátých letech minulého století byla obec přičleněna k sousední obci Křižany. V roce 1990 se opět osamostatnila a v roce 2016 získala Zdislava znovu statut **městys**. Je součástí Euroregionu Nisa, Mikroregionu Mezi kopci, Mikroregionu Podralsko a Místní akční skupiny Podještědí. Dle metodiky Libereckého kraje patří mezi hospodářsky slabé oblasti.

Sousední obce: Kryštofovo údolí, Bílý Kostel nad Nisou, Rynoltice, Janovice v Podještědí, Křižany. **Vzdálenosti do okolních měst:** ORP Liberec – 23 km, Český Dub – 19 km, Osečná – 11 km, Chrastava – 14 km, Hrádek nad Nisou – 21 km, Cvikov – 21 km, Mimoň – 25 km, Nový Bor – 29 km, Česká Lípa – 41 km.

- **Využití pozemků** (zdroj: ČSÚ k 31. 12. 2015)

celková výměra	979,57 ha
orná půda	177,43 ha
Zahrady	16,69 ha

trvalý travní porost	200,02 ha
zemědělská půda	397,14 ha
lesní půda	517,75 ha
vodní plochy	3,37 ha
zastavěné plochy	6,13 ha
ostatní plochy	57,18 ha

Orná půda zaujímá 18,11% plochy, lesy tvoří 52,65% plochy.

Koeficient ekologické stability vyjadřuje poměr mezi přírodně stabilními plochami (jako jsou lesy, zahrady atd.) a plochami zastavěnými či intenzivně zemědělsky obdělávanými (tzv. nestabilními). Vyšší hodnota koeficientu obecně značí příznivější stav, hodnota vyšší než 1 znamená vyváženou (stabilní) krajinu. **V obci Zdislava dosahuje koeficient hodnoty 3,07.**

• **Základní charakteristika obce a příslušnost k úřadům**

Městys Zdislava – ZÚJ	564 541
katastrální území k.ú. Zdislava	792 560
CZ NUTS	CZ 0513 severovýchod
počet částí obce	1
úřad obce s rozšířenou působností	Liberec
pověřený obecní úřad	Český dub
Matrika	Liberec
stavební úřad	Osečná
úřad práce	Liberec
Pošta	Křižany
obvodní oddělení Policie ČR	Český dub
hasiči	Jablonné v Podještědí
finanční úřad	Liberec
katastrální úřad	Liberec
zdravotnické zařízení	Liberec
státní zastupitelství, soud	Liberec

• **Historické souvislosti**

Zdislava - Schönbach patřila do panství Grabštejn.

1256 – grabštejnské panství vlastní purkrabí Jindřich z Donína. Tento rod pocházel z Míšně.

1562 jej pro zadluženost prodali Jiřímu Mehlovi ze Střelic.

1586 je Grafenstein - Grabštejn postoupen Ferdinandu Hoffmannovi z Grünenbühlu ve Štýrsku.

V roce 1607 přechází panství do vlastnictví Ferdinandovy vdovy a dcery Alberta z Donína, která se znovu provdala v roce 1610 za Jana Bedřicha z Černous, svobodného pána z Poltenheimu ve Slezku. Po bitvě na Bílé hoře byl Grabštejn konfiskován s velkostatký Frýdlant, Liberec, Lvová, Smržovka, Malá Skála, Semily, Svijany, Český Dub

a Návarov. Tato panství pak byla zastavena jako náhrada válečných výdajů Albrechtu Eusebiu Valdšejnovi a vytvořila Frýdlantské vévodství. Grabštejn byl dán v léno Maxmiliánu Valdšejnovi. Po smrti Albrechta z Valdštejna 25. února 1634 a po konfiskačním jednání se Grabštejn vrací Černousům. 1645-48 je Grabštejn obsazen Švédy.

Roku 1651 Jiří Zikmund z Černous prodává Grabštejn Nosticům a ti ještě téhož roku prodali Grabštejn Adamu Matyášovi Trantmansdorfovi.

1704 jej pro zadluženost prodává Clam-Gallasům. V jejich majetku panství zůstává až **do roku 1930**, kdy poslední Clam-Gallas panství rozdělil dcerám. Marie PodstatzkáLichtensteinová získává Grabštejn s Hrádkem na Nisou a Václavicemi. Edina Winkelbauerová pak část Machnína, Horní Suchou, Horní Chrastavu a Křižany. Gabriela Auspergerová získala druhou část Machnína, Jítravu, Zdislavu, Andělskou Horu, Panskou Hůrku, Dolní Suchou, Bílý Kostel a Dolní Sedlo.

Milníky

1364 – první písemná zmínka o obci

1706 - stavba kostela (dokončena 1726)

- obec navštívil císař Josef II.

1848 - maximální počet obyvatel (1162)

1849 – povolení císaře Františka Josefa I. pořádat čtyři jarmarky ročně

1864 - výstavba silnice Zdislava - Jítrava

1870 - vznik Sboru dobrovolných hasičů

1876 – nová škola

1897 – velká voda, zaplaveny domy od kostela dolů

1900 – otevření vlakové dráhy Liberec - Teplice

1901 - 1902 výstavba silnice Zdislava - Žibřidice

1902 - 1913 regulace potoka ve spodní části obce

1906 – 28. 7. povýšení obce na městys, znak obce

197x – obec přičleněna k obci Křižany

1990 - osamostatnění obce

2016 – navrácení statusu městyse, nový znak obce, vlajka

- **Drobná architektura v krajině**

Boží muka před domem čp. 9 – kulturní památka, smírčí kříž – kulturní památka, kaple sv. Jana Křtitele se slunečními hodinami, kaplička U Obrázku, mariánský sloup – kulturní památka, socha sv. Jana Nepomuckého – kulturní památka, torzo pamětního kamene k návštěvě císaře, pamětní kámen obětem 2. světové války, boží muka pod železničním přejezdem, kaplička na Macouňáku, kříž u Horváthů

- **Kostel sv. Jana Křtitele – památka chráněná státem**

Stavba barokního kostela započala v roce 1706, dokončena byla v roce 1726 a obec se na dlouhou dobu stala poutním místem k soše Panny Marie. V kostele je unikátní dřevěný malovaný strop a cínová křtící mísa z roku 1656. V roce 1904 byla střecha kostela opravována za přispění jeho patrona Franze Clam-Gallase.

- **Znak a vlajka**

V září 2016 zastupitelstvo obce přijalo a schválilo na svém veřejném zasedání nový znak a vlajku obce. Předcházela tomu dlouhá příprava na základě podkladů, které připravil jeden z nejlepších heraldiků v ČR Stanislav Kasík. Ve svém materiálu, který je k nahlédnutí v plné verzi na úřadu městyse, shrnuje všechny významné historické okolnosti, které ovlivnily vývoj obce a její význam od jejího vzniku.

Důležitým milníkem byl nejspíše rok 1903, kdy si prostřednictvím okresního hejtmanství v Jablonném obec Schönbach požádala o povýšení na městečko (městys). Nejvyšším rozhodnutím císaře Františka Josefa I. se tak stalo 29. července 1906. Je historickou jistotou, že tento akt nebyl provázen a následován udělením znaku. Stalo se tak nejspíše z finančních důvodů, protože za tato privilegia musely obce císařství platit nemalé peníze.

Při společné diskusi nad novým znakem dospělo zastupitelstvo k názoru, že je vhodné vzhledem k novému názvu Zdislava, který obec získala v roce 1945 (některé prameny uvádějí 1947), a ke všem historickým souvislostem, aby nový znak obsahoval odkaz na název obce a její patronku sv. Zdislavu, na významnou kulturní památku obce a tím je kostel sv. Jana Křtitele a odkaz na původní název obce Schönbach.

Znak

V červeném štítě stříbrné zúžené vlnité břevno. Nahoře čelně hledící stříbrný beránek se zlatou svatozáří a zbrojí, nesoucí na zlaté žerdi s příčným ráhnem stříbrnou korouhev s červeným latinským křížem do krajů (Agnus dei). Dole stříbrný kráčeující lev se zlatou zbrojí.

Stříbřité vlákno ukazuje k původnímu názvu Schönbach, odvozeného od polohy sídla na vodoteči. Beránek je atributem sv. Jana Křtitele, kterému je zasvěcen zdislavský kostel. S ním je také spojena vůbec nejstarší zmínka o vsi. Červená barva je pak odkazem na mučednickou smrt sv. Jana Křtitele. Barevně se tedy shoduje s dolním polem, kde se nachází erb pánů z Lemberka a zde zastupuje sv. Zdislavu, podle níž má v nové podobě obec své pojmenování.

Vlajka

List tvoří tři vodorovné pruhy - červený, bílý a červený, v poměru 9:2:9. V horním pruhu čelně hledící bílý beránek se žlutou svatozáří a zbrojí nesoucí na žluté žerdi s příčným ráhnem bílou korouhev s červeným latinským křížem do krajů (Agnus dei). V dolním pruhu bílý kráčeující lev se žlutou zbrojí. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Význam jednotlivých prvků je shodný s popisem u znaku. Vlajka dle přiložené dokumentace má opět několik podob a možností užití včetně čtvercového ve formě obecní standarty.

Městys Zdislava

Podle § 3 odst. 4) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 29 odst. 3) zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů stanovil předseda sněmovny

Jan Hamáček obec Zdislava **městysem**, a to s účinností od 19. října 2016. Originál jmenovacího dekretu převzal starosta Zbyněk Fetr v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky dne 15. února 2017.

2. Obyvatelstvo

Demografická situace

Na konci roku **2024** žilo ve Zdislavě 270 trvale hlášených obyvatel a věkové rozložení v podstatě odpovídá obecným demografickým trendům. V obci je ve srovnání s vyššími územněsprávními celky vyšší index stáří.

Následující tabulky vycházejí z údajů Českého statistického úřadu.

Počet obyvatel	270
0 až 14 let	18
15-59 muži	122
15-59 ženy	119
nad 65 let	11

• Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel

rok	1869	1880	1910	1921	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2016
počet	1048	932	843	754	439	376	350	290	233	245	284	284

Bližší představu o vývoji počtu obyvatel od roku 2006 poskytuje následující tabulka, která shrnuje dílčí příčiny změn.

	Počet obyvatel v roce 2014	Změna počtu obyvatel (2001-2011)	0-14 let (%)	65 a více let (%)	Index stáří	Změna podílu obyvatel 0-14 let (2003-2013)	Změna podílu obyvatel 65+ let (2003-2013)
Zdislava	284,00	86,27	16,20 %	19,72%	121,74	110,51	69,07
ORP LIBEREC	143 118,00	95,25	15,87 %	17,04%	111,79	95,59	78,93
Okres Liberec	168 930,00	95,76	16,26 %	18,09%	111,26	95,95	72,63
Liberecký kraj	439 639,00	99,02	15,79 %	18,27%	115,76	100,86	70,19
ČR	10 553 843,00	98,02	15,39 %	18,31%	119,01	99,01	76,11

Index stáří vyjadřuje poměr seniorů (65+) na 100 dětí (0-14) v populaci. Dosahuje-li hodnoty 100, je podíl těchto dvou skupin vyrovnaný. Hodnoty vyšší než 100 značí, že je populace relativně stará, hodnoty nižší než 100, že je relativně mladá. Průměrný věk ve Zdislavě byl v roce 37,3 a v roce 2015 42,6 let.

- **Údaje o nejvyšším dosaženém vzdělání obyvatel** pocházejí z údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011 a znázorňuje ji následující graf.

Vzdělanostní struktura obyvatel obce Zdislava v roce 2011

Sociální situace

V současné době nejsou ve Zdislavě identifikovány osoby ohrožené sociálním vyloučením ani národnostní menšiny nebo sociálně vyloučené lokality. Nejsou známy ani problémy s návykovými látkami nebo sociálně slabé rodiny.

• Spolky

Okrašlovací spolek Zdislava, jehož cílem je "všestranné zkrášlování, obnova a udržitelný rozvoj obce Zdislava a jejího okolí" a je příležitostí pro zapojení všech občanů, kteří se na rozvoji plnohodnotného života Zdislavy chtějí podílet prostřednictvím občanské aktivity. Činnost Okrašlovacího spolku Zdislava zahrnuje všechny oblasti života a pro vedení obce je žádoucím partnerem.

- posilovat pocit hrdosti a sounáležitosti občanů a chalupářů s obcí
- chránit přírodu a krajinu a další složky životního prostředí
- přispívat k údržbě a rozšiřování veřejné zeleně
- podporovat aktivity na revitalizaci vodních toků a vodních děl
- usilovat o obnovu a doplnění historické cestní sítě
- chránit kulturní a další významné i drobné historické památky
- usilovat o zpřístupnění a šetrné využití nevyužitých staveb a památek
- podporovat obnovu duchovního života a tradice poutního místa
- podílet se na historickém bádání o minulosti obce a okolí

- spolupracovat při šetrném rozvoji obce z hlediska krajiny, urbanismu a architektury
- podporovat rozvoj místní kultury a obnovu tradic a zvyků
- přispívat k propagaci obce a rozvoji cestovního ruchu
- podporovat obnovu a rozvoj turistických tras
- iniciovat či podporovat vydávání regionálních publikací
- podílet se na nezávislé oponentuře rozvojových projektů
- organizovat veřejné akce na podporu svých cílů a záměrů
- podporovat činnost dalších organizací a rozvoj občanské společnosti
- usilovat o rozvoj plnohodnotného života v obci
- podporovat rozvoj infrastruktury a služeb nezbytných pro rozvoj trvalého bydlení

Papyrea, z. s. - cílem je propagace a podpora výroby ručního papíru a výrobků z ručního papíru, pořádání dílen, besed, akcí v oblasti umění, kultury, rukodělných řemesel, udržitelného rozvoje a environmentálního vzdělávání

Sbor dobrovolných hasičů Zdislava – historie vzniku sahá do roku 1871, kdy se zdejší občané rozhodli vytvořit spolek na ochranu před katastrofami a ničivými živly. Vytvořený sbor tak patří v Libereckém kraji mezi nejstarší sbory dobrovolných hasičů. V roce 2010 sbor pomáhal likvidovat následky velké srpnové povodně ve Zdislavě a poté jednotka odjela na několik dnů na pomoc do Nové Vsi a Chrastavy.

Česká Hasičská jednota – Hasičský sbor Podjestědí – pořadatel Hasičské noci pod Ještědem.

Fotbalový klub – účast v okresní III.třídě Liberec JIH

Dále ve Zdislavě funguje **neformální klub seniorů**, který pro svou pravidelnou činnost využívá společenskou místnost v budově bývalé školy.

O finanční podporu spolkové činnosti je možné žádat prostřednictvím Žádosti o podporu z rozpočtu městyse.

Pravidelné akce ve Zdislavě

leden – obecní reprezentační ples

únor – dětský maškarní karneval

duben – pálení čarodějnic, stavění májky

květen – motorkářská bohoslužba

červen – noc kostelů, dětský den a zahájení letních prázdnin

září – poutní mariánská mše

říjen – hasičská noc pod Ještědem, drakiáda

prosinec – rozsvícení vánočního stromu, adventní koncerty, mikulášská nadílka, půlnoční mše

dvakrát ročně probíhá setkání nad Kronikou obce

První poválečná společná česko-německá bohoslužba za vzájemné odpuštění a mír ve světě – 2. května 2015

Za účasti německých Zdislavských rodáků a delegace Děkanátu WeissenburgWemding z Diecéze Eichstätt. Bohoslužbu vedli diakon Michal Olekšák za českou a diakon Thomas Rieger za německou stranu.

Další významné bohoslužby v kostele sv. Jana Křtitele

První Mariánská pouť – 6. září 2014

První obnovená Mariánská pouť s žehnáním restaurované pískovcové sochy Panny Marie u obecního úřadu. Obřad celebroidal biskupský vikář pro pastoraaci a kanovník ICLic. Martin Davídek.

Druhá Mariánská pouť – 13. září 2015

První návštěva diecézního biskupa J. Ex. Msgr. Jana Baxanta ve Zdislavě a zároveň po pětadvaceti letech první návštěva diecézního biskupa v kostele ve Zdislavě. Po slavnostní bohoslužbě za hojně účasti věřících následovalo požehnání restaurované sochy svatého Jana Nepomuckého, nacházející se v bezprostřední blízkosti kostela.

Třetí Mariánská pouť – 10. září 2016

Hlavní poutní celebrant R. D. ICLic. Mgr. Radek Vašinek, farář v Hrádku nad Nisou a soudce diecézního soudu, poutní kazatel R. D. ICLic. Mgr. Pavel Andrš, farář v Hejnicích a viceoficiál diecézního soudu.

- **Informování občanů o dění**

K informování občanů je využíván obecní rozhlas, výleповé plochy a KAMELOT – zpravodaj městyse (v tištěné i elektronické podobě).

Zdislava má vlastní webové stránky www.mestyszdislava.cz, oficiální facebookový profil <https://www.facebook.com/obeczdislava/> a vede kroniku.

3. Hospodářství

Ekonomická situace

V městyse Zdislava sídlí **k 31. 12. 2016** celkem 25 ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou. Jedná se o osoby samostatně výdělečně činné a jeden mikropodnik s jedním zaměstnancem. Další podnikatelské subjekty členěné dle metodiky ČSÚ (10-49, 50-249, nad 250 zaměstnanců) ve Zdislavě nejsou; není zde průmyslová zóna, podnikatelská zóna, soustředěná prvovýroba, montážní výroba ani soukromě hospodařící zemědělec. Všechny údaje vycházejí z údajů ČSÚ.

Plochy pro drobné podnikatelské činnosti, plochy občanského vybavení – komerční zařízení, plochy výroby a skladování – zemědělská výroba a plochy výroby a skladování jsou vymezeny v platném územním plánu městyse Zdislava.

- **Podnikatelské subjekty podle právní formy**

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	77	25
Fyzické osoby	64	23
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	56	22
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona	4	.
Zemědělští podnikatelé	4	1
Právnícké osoby	13	2
Obchodní společnosti	1	.
akciové společnosti	.	.
Družstva	.	.

- **Podnikatelské subjekty podle klasifikace CZ-NACE**

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	77	25
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	9	1
B-E Průmysl celkem	9	4
F Stavebnictví	22	10
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	11	3
H Doprava a skladování	1	.
I Ubytování, stravování a pohostinství	6	2
J Informační a komunikační činnosti	.	.
K Peněžnictví a pojišťovnictví	2	.
L Činnosti v oblasti nemovitostí	1	.
M Profesionální, vědecké a technické činnosti	3	2
N Administrativní a podpůrné činnosti	.	.
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	1
P Vzdělávání	.	.
Q Zdravotní a sociální péče	.	.
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	.	.
S Ostatní činnosti	10	2

- **Služby**

Komerční služby ve Zdislavě nejsou.

Atraktivita cestovního ruchu

Potenciální atraktivita cestovního ruchu nejsou ekonomicky využívány vzhledem ke zcela chybějící turistické infrastruktuře. Ve Zdislavě chybí ubytování, stravování i ostatní navazující služby.

Ve vlastnictví obce je budova bývalého zájezdního hostince, v současné době ve stavu, kdy je nutná rozsáhlá rekonstrukce. Tato budova je svým umístěním ideální pro navrácení jejího historického účelu užívání.

Zdislava je součástí **Turistického regionu Českolipsko – oblast** Lužické hory a Ještědský hřbet/Podještědí, část obce leží v území Přírodního parku Ještěd. V obci je registrovaný **významný krajinný prvek** – pastvina s výskytem kruštiku bahenního a kostel je evidován jako **Evropsky významná lokalita** s výskytem netopýra velkého.

Nejvýznamnější atraktivitou obce je kostel sv. Jana Křitele. Areál kostela je veden v rejstříku nemovitých kulturních památek ÚSKP pod číslem 14442/5-4515. Zapsán do seznamu byl 3. 5. 1958. Předmětem ochrany jsou kostel, márnice, ohradní zeď, brána. Jedná se o velice cennou barokní památku, a to nejen s ohledem na její historickou architekturu, ale především na její interiérovou výzdobu a dominantní působení v rámci obce.

Historie kostela v souvislostech

Městys Zdislava (dříve Schönbach) leží na úpatí Ještědského hřbetu již od 14. století. Obec se od roku 1947 nazývá Zdislava podle slavné patronky a ochránčyně rodiny, která ve 13. století žila v nedalekém hradě Lemberk. Osídlení je patrně ještě starší, než první zmínka o tamním faráři z roku 1364, časů vlády Karla IV. Lucemburského, odkazující na usedlé obyvatelstvo s duchovními potřebami křesťanů. Stopy původního osídlení prozrazuje ještě zástavba kolem silnice a Zdislavského potoka. Patří totiž do typu tzv. lánových vsí německé středověké kolonizace sudetské oblasti. Hrázděné domy dochované v obci částečně v původním stavu odkazují na její zemědělský ráz a stávají se svědky zanikající hmotné kultury na vsi. Původní kostel se nedochoval. Místo něj obci vévodí mohutný barokní chrám s vysokou věží zakončenou cibulovou bání. Kostel uprostřed hřbitova je zvenku nápadný právě svou rozložitostí, jinak je však architektonicky strohý a nevýrazný. Jeho dokončení se často datuje do roku 1726, avšak ze záznamů libereckého historika patera Jana Karla Rohna (1776) vyplývá, že kostel sv. Jana Křitele vznikl už roku 1722. Materiál k jeho zbudování darovala hraběnka Jana Emerenciana, zbožná vdova po Františku Ferdinandovi, hraběti z Gallasu, majiteli panství Frýdlant a Liberec. Tehdy se také pracovalo na stavbě chrámu Panny Marie v Hejnicích v Jizerských horách, významném poutním místě na Frýdlantsku, na samém severu Českého království. Další z míst mariánské úcty vznikalo na Liberecku právě ve Zdislavě. Svatostánek náležel pod duchovenskou správu v Jitřavě (Pankratz) a pod vikariát liberecký. Protože šlo o kostel pobočný, nedochovalo se o něm významnější množství archivních materiálů. Přesto máme informace o jeho vybavení, příspěvcích na provoz i o rozsahu farních nemovitostí.

Vzhled kostela přímo po dostavbě neznáme. Ve své barokní podobě se během posledních tří staletí zřejmě příliš nezměnil. Křesťané vstupovali do rozlehlé jednolodní prostoty. Její mohutnost ještě zvyšoval – sochami světců v životní velikosti osazený – hlavní oltář zaujímající celé kněžiště. Působivá byla i nástropní freska s ústředním námětem sv. Jana Křitele a scénami z jeho života včetně mučednické smrti v postranních výsečích. Nescházejí ani čtyři evangelisté. Také jejich výtvarné provedení zajistil malíř Hinkenikel z blízkého Jablonného v Podještědí. Pozoruhodná je i jeho

iluzivní freska opticky rozšiřující varhanní skříň, která stojí uprostřed kůru a v kombinaci s precizní nástěnnou malbou činí dojem monumentálního varhanního nástroje.

Kostel je zařízen na svou dobu skromně, o to více pak vyniknou jednotlivosti zachované v původní barokní podobě: mohutný hlavní oltář, oba postranní oltáře, kazatelna, křtitelnice a dvě řady jednoduchých dřevěných lavic. Obraz Panny Marie měl kolem roku 1800 vytvořit Josef Quaiser. Po obou světových válkách ve 20. století se v kostelní věži dochovaly dva zvony: Barokní odlil roku 1709 Mikuláš Löw z Turnova, ale původně toto dílo viselo v kostele Nejsvětější Trojice v Českém Dubu a do Zdislavy se dostalo až po druhé světové válce. Moderní zvon s reliéfem sv. Josefa vytvořil Richard Herold v Chomutově roku 1922. Od doby vzniku kostela se leccos změnilo, a to se netýká jen majitelů. Z těch významnějších jmenujme

Trauttmansdorffy a po nich hrabata z Gallasu a Clam-Gallasu od počátku 18. věku. Již v té době byla kvalita půdy označována za „prostřední“. Pobývalo tu 61 hospodářů, kteří chovali do dvou stovek hovězího dobytka, a své příbytky tu mělo ne více než deset různě potřebných řemeslníků (tesař, kovář, pekař, švec, krejčí, tkadlec ad.). I v malé obci však můžeme pozorovat její rozvoj během dalších staletí.

Zatímco k roku 1834 ve Zdislavě stálo 159 domů s 1 009 obyvateli, ještě v první třetině 20. století tu žilo více než sedm set lidí německého jazyka. Nyní zde bydlí necelé tři stovky Čechů. Už se tu netěží železná ruda, ani drahé kovy, zanikl pracovní ruch ve vápencovém lomu a na vápence. Místní již nepotřebují využívat panský statek s ovčínem. Původní zemědělský ráz obce se vytratil obdobně jako v jiných příhraničních vsích někdejších Sudet po roce 1945.

O duchovním životě místních obyvatel vypovídá právě barokní kostel sv. Jana Křtitele, na němž také pracuje čas. Proto je nezbytné věnovat chrámu odbornou péči a zachránit toto jedinečné dědictví barokní doby. Díky venkovskému prostředí, v němž vznikl, totiž neutrpěl významnějšími stavebními a modernizačními zásahy.

Tím se z kostela sv. Jana Křtitele stala **jedinečná ukázka stavitelského, sochařského a malířského umění** první třetiny 18. století na Liberecku i v širším kraji.

PhDr. Mgr. Milan Svoboda, Ph.D., Katedra historie FP TUL, zdroj: Iniciativa k rekonstrukci kostela sv. Jana Křtitele v obci Zdislava (dříve Schönbach), Nadační fond ProLiberec. Dar křišťálového lustru pro kostel sv. Jana Křtitele od pí Niplové.

- **Další kulturní památky:**

socha sv. Jana Nepomuckého, ÚSKP: 16940/5-4514, socha stojí v centru obce Zdislava, naproti kostelu sv. Jana Křtitele. Pochází patrně z období kolem poloviny 18. století. Zřízena byla rychtářem a majitelem hostince Ferdinandem Pietschem.

boží muka před domem čp. 9, ÚSKP: 27008/5-4513, boží muka zhotovená v roce 1800 stojí před průčelím domu čp. 9 v jihozápadní části obce. V nice kaplice chráněné mřížkou se nachází soška Panny Marie.

smírčí kříž při silnici na Jítravu, ÚSKP: 17283/5-4511, kamenná stéla ve tvaru latinského kříže je umístěna ve volném terénu při silnici na Jítravu. Hrubě tesaný pískovcový kříž je mírně poškozen erozí vlivem povětrnosti. Hlava kříže byla v minulosti odlomena a nově spojena s tělem cementovou maltou.

sloup se sochou Panny Marie, ÚSKP: 28717/5-4512, sloup se sochou Panny Marie stojí na travnatém prostranství na křižovatce v severovýchodní části části obce. Socha Panny Marie představuje ikonografický typ Assumpty.

- **Drobná architektura v krajině**

Boží muka, kaple sv. Jana Křtitele se slunečními hodinami, kaplička U Obrázků, torzo pamětního kamene k návštěvě císaře, pamětní kámen obětem 2. světové války, , boží muka pod železničním přejezdem, kaplička na Macouňáku, kříž u Horváthů

- **Hřebenovka (<http://www.hrebenovka.cz>)**

Trasa Hřebenovky vede od Orle přes území Libereckého kraje do německé oblasti Žitavských hor a spojuje atraktivní místa vrcholových partií Jizerských, Lužických a Žitavských hor, Černostudniční i Ještědsko-kozákovský hřbet.

- **turistická trasa**

Turistický koridor Nová Hřebenovka – jižní větev: na území Zdislavy vede po stávající červěně značené turistické trase (Malý Vápenný, Zdislavský Špičák, Velký Vápenný).

- **cyklotrasa**

Zdislavou prochází cyklotrasa Hřebenovky č. 25 a cyklotrasa č. 3046.

Trávník (666 m n. m.) - zde se kříží značené turistické trasy Klubu českých turistů – žlutá, červená, zelená (<http://trasy.kct.cz>, LB 056). Na křižovatce Trávník umístěna útulna pro turisty.

Keramická dílna – Jaroslav Lada

Papyrea – Michal Gorec; výroba ručního papíru, certifikát Regionální produkt Jizerské hory (www.jizerske-vyrobky.cz)

Historické venkovské stavby – podstávkové domy

Rozvodí Severní moře/Baltské moře - Velký Vápenný/Malý Vápenný

Kult sv. Zdislavy - obec se od roku 1947 nazývá Zdislava podle slavné patronky a ochránkyně rodiny, která ve 13. století žila v nedalekém hradě Lemberk. 28. srpna 1907 byla Zdislava blahorečena papežem sv. Piem X. 21. května 1995 byla Zdislava svatořečena papežem Janem Pavlem II. 24. října 2000 papež Jan Pavel II. prohlásil sv. Zdislavu za hlavní patronku Litoměřické diecéze. Od jara 2002 dle ustanovení krajského zastupitelstva je patronkou celého Libereckého kraje. (zdroj: kniha P. Ambrože, M. Svatoše O.P. – Paní Zdislava)

Starodávné stromy v obci nově vysazeny aleje u cesty na Křížany a u cesty k Obrázkům

Hraniční obranné bunkry (řopíky)

- **Revitalizace centra Zdislavy** - ideový záměr iniciovaný Nadačním fondem ProLiberec

Dne 23. dubna 2016 byl v budově bývalé školy prezentován komplexní a dlouhodobý ideový záměr, jehož hlavním cílem bylo zpracování návrhů urbanistického řešení pro

centrum obce Zdislava a jeho nejbližšího okolí. Součástí iniciativy je i plán záchrany kostela sv. Jana Křtitele. Iniciativa má sloužit především jako výchozí příspěvek a nezávazná předloha k promyšlenému a dlouhodobě smysluplnému rozvoji obce Zdislava, ale i Mikroregionu Mezi kopci. Součástí záměru je i umístění umělecko-architektonického objektu do veřejného prostoru na církevním pozemku v přímém sousedství kostela. Tento ambiciózní záměr mezinárodního významu by měl být přínosem pro rozvoj turismu a regionální ekonomiky, pro podporu záchrany kostela, mezinárodní spolupráci a popularizaci obce i regionu v zahraničí, podporu kultury a umění a podporu rozvoje občanské společnosti. Prezentace se zúčastnili zastupitelé obce a občané Zdislavy, ředitel Nadačního fondu ProLiberec, děkan Fakulty urbanismu a architektury Technické univerzity Liberec, historik, architekt Ústavu památkové péče, zástupce Libereckého kraje a administrátor farnosti Dlouhý Most.

- **Studentské práce**

V letním semestru 2015/16 zpracovávali studenti Fakulty architektury ČVUT Praha studii na téma Revitalizace centra obce Zdislava. Výstava prací ateliéru Zavřel/Zdebská se konala v budově bývalé školy v září a říjnu 2016.

Trh práce (zdroj: ČSÚ)

- **Struktura zaměstnanosti v obci Zdislava podle odvětví v roce 2011 (%)**

	Zemědělství a lesnictví	Průmysl a stavebnictví	Služby
Zdislava	4,04%	35,35%	41,41%
LIBEREC	0,87%	34,76%	52,23%
Liberecký kraj	1,84%	38,23%	46,73%
ČR	2,74%	32,23%	53,87%

- **Obyvatelé v aktivním věku k 31. 12. 2024**

Počet ekonomicky aktivních	115,00 osob
Počet uchazečů o zaměstnání	20,00
Počet osob vyjíždějících z obce za prací	33,00
Počet osob dojíždějících za prací do obce	2,00
Počet zaměstnaných osob	99,00
Počet osob zaměstnaných v zemědělství	4,00
Počet osob zaměstnaných v průmyslu	28,00
Počet osob zaměstnaných ve stavebnictví	7,00

Počet osob zaměstnaných ve službách

41,00

4. Infrastruktura

Zdroj: Územní plán Zdislava (textová část: současný stav/odůvodnění, návrh)

Technická infrastruktura

- **Zásobování pitnou vodou**

současný stav

V obci je vodovod pro veřejnou potřebu, který je zásobován z místních vodních zdrojů. Původním zdrojem vody jsou dvě prameniště s jímacími zářezí a s pramenními jímkami. Celková vydatnost je ale značně kolísavá. Obě prameniště na svazích Ještědského hřbetu mají vyhlášená ochranná pásma vodního zdroje 1. stupně. V době dostatečné vydatnosti obou pramenišť jsou tlaková pásma III. a II. spojena. Vzhledem ke značnému kolísání vydatnosti původních pramenišť byl v r. 1963 vodovod pro obec posílen zřízením vrtu v údolí Zdislavského potoka jižně pod obcí. Přímé napojení nebylo vhodné, takže v r. 1970 byl vybudován nový vodojem Zdislava. Na veřejný vodovod je tak napojena ve třech tlakových pásmech prakticky většina obyvatel. Vodovodní síť vyžaduje rozšíření pouze v zastavitelných rozvojových plochách. S ohledem na stáří vodovodu (výstavba 1906-1908) jsou uplatňovány požadavky na rekonstrukci pramenišť i vodovodních řadů, jejichž životnost je u konce. Vlastníkem vodárenských zařízení je SVS a.s., provozovatelem SČVaK a.s.

Návrh

Převážná většina objektů v řešeném území je v současnosti zásobována vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu s využitím místních vodních zdrojů – jímacích zářezů a pramenních jímek, rozmístěných ve svazích severovýchodně od obce a z vrtu jižně pod obcí. Předpokládaná výstavba v rozvojových plochách bude většinou podmíněna novými investicemi do veřejných vodovodních sítí. Vzhledem k tomu, že některá vodárenská zařízení jsou u konce životnosti, je nutno počítat se systematickou rekonstrukcí vodovodní sítě a vodních zdrojů.

- **Vodní toky a nádrže** současný stav

Páteční vodotečí v území, náležící do povodí Labe, je Zdislavský potok se třemi bezejmennými přítoky. Dva levostranné přítoky, horní přítok se zaústěním do Zdislavského potoka v místě křížení s železnicí, dolní přítok v dolní části území obce s průběhem toku ve směru od vrchu Malý Vápenný. Zdislavský potok pramení na západních svazích Zdislavského Špičáku a ústí do Ještědského potoka, přítoku Ploučnice, mezi obcemi Žibřidice a Křižany. Potok protéká v území těsně současné zástavby opevněným korytem s řadou. Potok má velký spád a vzhledem k jeho konfiguraci je citlivý na omezení průtočné kapacity. Za přívalových dešťů ohrožuje odvodňovací systém a zahrady přilehlých chalup. V údolí potoka je rozmístěno několik malých vodních nádrží.

Návrh

Stávající drobné vodní toky – Zdislavský potok a menší místní potoky ani vodní nádrže nebudou navrženým rozvojem obce nijak dotčeny. Všechny rozvojové plochy pro individuální bydlení, občanskou vybavenost a zemědělskou výrobu jsou situovány mimo vodní toky a nádrže. Záplavová území nejsou v řešeném prostoru vymezena. V území jsou navrženy na drobných vodních tocích další dvě malé vodní nádrže přírodního charakteru.

- **Čistění odpadních vod, kanalizační síť** současný stav

Obec nemá v současnosti vybudovanou veřejnou kanalizační síť, odpadní vody jsou zachycovány do bezodtokových jímek, odkud jsou vyváženy na pole nebo do ČOV Hrádek nad Nisou, případně jsou zaústěny přes domovní septiky a čistírny přímo do místních vodních toků. Celkem tři domovní čistírny jsou osazeny u objektů vybavenosti. Dešťové vody jsou odváděny většinou povrchově pomocí příkopů a propustků do malých vodních toků a Zdislavského potoka.

Návrh

V obci není prozatím vybudována veřejná kanalizace. V územním plánu je pro stávající zástavbu i rozvojové plochy navržena síť nové splaškové kanalizace, svedená do obecní čistírny odpadních vod. Pro odvádění a likvidaci splaškových vod z návrhových ploch v řešeném území v zásadě platí, že do doby výstavby splaškové kanalizace budou u nových objektů zřizovány buď akumulční žumpy k vyvážení do ČOV nebo taková čistící zařízení, na jejichž odtoku do povrchových vod budou splněny podmínky přípustného znečištění vod. Jednotná kanalizace není v návrhu rozvoje obce přípustná. Základním předpokladem pro odvádění dešťových vod je podmínka, že odtokové poměry z povrchu urbanizovaného území zůstanou srovnatelné se stavem před výstavbou, tj. změnou v území nesmí za deště docházet ke zhoršení průtokových poměrů ve vodních tocích.

- **Zásobování teplem a plynem** současný stav

Plyn v obci zaveden není, ačkoliv sousedním katastrálním územím obce Křížany procházejí dva vysokotlaké plynovody. Nejbližší vzdálenost jižního okraje obce Zdislava od těchto zdrojů, vedených severně nad sídlem Žibřidice, je cca 2 km. Objekty v obci jsou z toho důvodu doposud vytápěny kombinovaným způsobem – většinou pevnými palivy a v malé míře elektricky nebo jinými druhy paliva.

Návrh

Zatím ani výhledově se s plynifikací, vzhledem ke vzdálenosti od zdroje a ke skladbě odběratelů, nepočítá. Návrh vytápění bude proto orientován na kombinaci využití různých jiných druhů energií - výhledově budou topeniště na uhelná paliva rušena a zásobování teplem bude převáděno na bázi kombinace jiných zdrojů, např. elektrického akumulčního hybridního, zkapalněných topných plynů, dřeva apod. Některé samostatně stojící objekty mohou být vytápěny biologickým palivem ve speciálních ekologických kotlích (dřevo, piliny). Vzhledem k charakteru území by mělo být v maximální míře užíváno alternativní energie (tepelná čerpadla, sluneční energie atp.).

- **Energetika – zásobování elektrickou energií** současná situace

Jižně, mimo řešené území, prochází nadzemní vedení 400 kV č. 451 mezi TR 400/110 kV Babylon a 23 Bezděčín. Obě uvedené nadřazené transformovny napájejí síť 110 kV, na niž jsou připojeny TR 110/35 kV Hamr a Jeřmanice, situované rovněž mimo řešené území ve vzdálenosti cca 7-16 km. Z těchto TR jsou do území přivedena kapacitní nadzemní vedení VN 35 kV průřezu 3 x 95 Alfe 6 resp. 3 x 70 Alfe 6, z nichž jsou vyvedeny odbočky (vesměs průřezu 3 x 50 Alfe) k jednotlivým venkovním trafostanicím.

Pro zajištění příkonu pro obytnou výstavbu v rozvojových lokalitách podle urbanistického návrhu rozvoje a posílení distribuce nejsou navržena žádná vedení a zařízení primární sítě VN, tj. žádné nové trafostanice s nadzemními i kabelovými přípojkami VN ze stávajícího vedení. Stávající trafostanice většinou zajistí zásobování elektrickou energií nejbližších nových rozvojových lokalit včetně posílení stávající zástavby.

Výkonově vyčerpané trafostanice budou v případě požadavků na zvýšení příkonu rekonstruovány.

V rozvojových lokalitách bude zřízena nová kabelová síť NN, uložená na veřejných pozemcích.

V některých oblastech současné zástavby bude stávající síť NN rekonstruována. Konkrétní požadavky na zajištění příkonu budou projednány a řešeny projektovou dokumentací.

Podmínky pro využití obnovitelných zdrojů elektrické energie (fotovoltaická, větrná elektrárna) jsou v řešeném území nevhodné především z hlediska ochrany přírody a krajiny vzhledem k tomu, že část katastrálního území obce leží v Přírodním parku Ještěd. Požadavek Zdislavy na „zajištění druhé napájecí větve vysokého napětí jako zálohy pro případné výpadky dodávky elektrické energie“ řešil zpracovatel územního plánu.

Problematika zásobování elektrickou energií je podrobně popsána v územním plánu: Textová část – odůvodnění, str. 22-24.

- **Sítě pro internet**

V současné době jsou ve Zdislavě dva poskytovatelé připojení k internetu: Artemis a Ještěd NET. Není zde poskytovatel vysokorychlostního připojení, i když území je podporovatelné (zdroj: GIS Libereckého kraje)

- **Telekomunikace**

Místní telefonní síť je v území zastaralá, provedená většinou nadzemním vedením. Postupně bude nahrazována úložnými kabely dle záměrů a potřeb provozovatele i uživatelů. Bude probíhat běžná údržba a modernizace zařízení. Požadavky na zajištění dalších telefonních linek v nových rozvojových plochách bude provozovatel sítě řešit individuálně s konkrétními investory nových objektů postupně po vypracování podrobných investičních záměrů v jednotlivých lokalitách, s využitím ponechaných rezerv a s použitím vysokofrekvenčních technologií.

Území je pokryto signálem mobilních operátorů T-Mobile, O2 a Vodafone.

- **Nakládání s odpady**

Nakládání s odpady je upraveno vyhláškou. Svoz komunálního odpadu zajišťují Severočeské komunální služby s.r.o. Jablonec nad Nisou. Na třech místech (u obchodu, u lomu, na křižovatce jednosměrek) jsou v obci umístěné nádoby na třídění odpad – PET, sklo a papír. U obchodu je navíc nádoba na kovový a textilní odpad. Soustředování

biologicky rozložitelného odpadu rostlinného původu a olejů je zajištěno od dubna do října za požární zbrojnicí. Svoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu je zajišťován dvakrát ročně mobilním svozem. Zdislava nemá vlastní sběrný dvůr.

- **Veřejná prostranství**

Veřejným prostranstvím zastavěné části obce jsou dominantně prostory tvořené jejími komunikacemi a jejich bezprostřední okolí. Jsou vymezena rozvolněnou okolní zástavbou, resp. doprovodnou zelení. Výraznější charakter má prostor poblíž obecního úřadu a požární zbrojnice a především prostor východně od kostela. Oba v sobě nesou potenciál lokálního minicentra. Územní plán klade velký význam na jejich uspokojivý stav, který je do značné míry určujícím pro celkový obytný standard území.

Územní plán tedy předpokládá, že pozornost bude věnována obnově a dotváření stávajících veřejných prostranství.

Veřejný prostor k řešení

1. Obecní úřad – hasičská zbrojnice – morový sloup – památník obětem 2.světové války
2. Prostor po obou stranách silnice v centru obce naproti kostelu
3. Prostor za kulturním domem
4. Prostor za kostelem

Dopravní infrastruktura

- **Širší dopravní vztahy**

Zdislava leží asi dvanáct kilometrů západně od Liberce za předělem Ještědského hřebene (cca 23 km po silnici). Možnosti formování a rozvoje komunikačního systému a zajištění dobré dopravní obsluhy území jsou ovlivňovány ponejvíce členitostí podhorského terénu. Obtížná terénní konfigurace, citlivé majetkoprávní a vlastnické vztahy v zastavěném území a také finanční náročnost dopravních staveb jsou rozhodujícími faktory podmiňujícími utváření komunikačního systému území. Z hlediska širších dopravních vztahů je nutno konstatovat, že území je převážně obsluhováno prostředky silniční automobilové dopravy.

Hlavními komunikačními osami území jsou trasy silnic III. třídy – III/27242 a III/27243, které zajišťují komunikační vazby k páteřním silničním trasám širšího území – silnice I/13 (Chrastava – Jablonné v Podještědí), silnice II/592 (Chrastava – Osečná), silnice II/278 (Osečná – Stráž pod Ralskem) a silnice II/270 (Jablonné v Podještědí Stráž pod Ralskem).

Katastrem Zdislavy prochází železniční trať č. 086 Liberec – Česká Lípa se zastávkou v severní části obce.

Ostatní dopravní obory zde nejsou zastoupeny a ani výhledově nejsou předpoklady pro jejich zapojení do systému dopravní obsluhy území.

- **Železniční doprava**

Železniční trať č. 086 Liberec – Česká Lípa je zařazena do kategorie dráhy celostátní. Trať je jednokolejná, provoz zatím není elektrizován, pouze s motorovým

provozem. Trať je dlouhodobě stabilizovaná s předpokladem elektrizace a menších modernizačních úprav, které však nepřesáhnou hranice stávajících drážních pozemků. Pro potřeby osobní železniční dopravy obyvatel a návštěvníků Zdislavy slouží zastávka Zdislava ležící necelý kilometr severně od centra obce.

- **Silniční síť**

Silnice III/27242 je komunikační páteří obce, do které vstupuje ve směru od jihovýchodu od Křižan, s dalšími vazbami na Osečnou a Český Dub. Do centra obce je trasa vedena úsekem, který se napojuje na průjezdní úsek silnice III/27243. Silnice je v majetku Libereckého kraje. V roce 2016 zde byla vysázena ovocná alej - 124 slivoní a 54 hrušní.

Silnice III/27243 je druhou páteří komunikační trasou procházející Zdislavou ve směru sever-jih a zajišťuje komunikační vazby převážně ve směru k trase silnice I/13 a ve vztazích ke krajskému městu Liberec. Na silnici I/13 je napojena v Jítravě (z centra Zdislavy cca 4 km), do území obce vstupuje od severu. Silnice III/27243 úrovně kříží železniční trať č. 086 a tam vstupuje do zastavěného území obce.

Průjezdní úsek silnice III/27243 je zastavěným územím obce veden v přijatelných parametrech, pěší provoz je ale veden po krajnici, bez chodníků. Problémem jsou četná připojení navazujících místních komunikací a sjezdů k jednotlivým nemovitostem. Je třeba odstraňovat dopravně problémová místa s cílem zlepšení podmínek pro pěší a cyklistický provoz a zajištění podmínek pro celoroční údržbu. Silnice III/27243 prochází oboustrannou zástavbou centra obce, **s místy přilehlými plochami pro příležitostné parkování vozidel** a dále po pravém břehu vodoteče směřuje na jih do Žibřidice. Silnice je v majetku Libereckého kraje.

Pro zvýšení bezpečnosti provozu je vhodné v centru obce uvažovat o opatřeních na snížení rychlosti.

- **Síť místních a účelových komunikací**

zdroj: Územní plán a Pasport komunikací

Oba výše popsané průjezdní úseky silniční sítě vytvářejí komunikační skelet celého katastrálního území, na který jsou dále vázány místní a účelové komunikace zpřístupňující místní části až jednotlivé objekty a jednotlivé plochy a obhospodařované pozemky. Komunikační obsluha nově navrhovaných rozvojových lokalit a jednotlivých objektů bude realizována buď přímo připojením na stávající komunikace nebo připojením na jejich krátké prodloužení.

U rozsáhlejších rozvojových lokalit se předpokládá vypracování územní studie, která v rámci širších urbanistických a komunikačních souvislostí navrhne rovněž novou komunikační strukturu vlastní řešené lokality.

Menší rozvojové lokality v dalších jednotlivých místních částech správního území budou na stávající komunikace připojeny samostatnými sjezdy ve smyslu příslušných ustanovení.

Místní komunikace městyse Zdislava zahrnuté a určené v pasportu jsou veřejně přístupné komunikace, které slouží převážně místní dopravě na zastavěném území obce. Dále pasport v příloze zákresu do katastrální mapy obsahuje i informativní zákres účelových komunikací na katastru obce – jedná se o využívané i nevyužívané komunikace a pozemky - ostatní komunikace.

Místní komunikace III. třídy, kterou je obslužná komunikace umožňující přímou dopravní obsluhu jednotlivých objektů, pokud jsou přístupné běžnému provozu motorových vozidel. Na území obce se nachází **celkem 7 komunikací celkové délky 5 538 m** a jedná se ve všech případech o jednopruhové komunikace, v případě komunikace C1 včetně úsekového zjednosměrnění (v ostatních případech obousměrné komunikace).

Na všech silničních tělesech je velké množství poškozených míst. **Výše nákladů** na úpravu komunikací do stavu krytu z asfaltového betonu, vč. provedení krajnic a souvisejících úprav **je vyčíslena na cca 14 500 000 Kč.**

Místní komunikace IV. třídy, kterou je komunikace nepřístupná provozu silničních motorových vozidel, nebo na které je umožněn smíšený provoz. Jedná se např. o samostatné chodníky, stezky pro pěší, cyklistické stezky, cesty v chatových oblastech, lávky, schody, pěšiny, ale i zklidněné komunikace se smíšeným provozem, obytné a pěší zóny a z dopravního významu méně významné komunikace apod. Na území obce se nachází **celkem 16 komunikací celkové délky 3 343 m** a jedná se ve všech případech o jednopruhové obousměrné komunikace se smíšeným provozem motorové a nemotorové dopravy (případně s omezením motorové dopravy).

V Pasportu komunikací městyse Zdislava je zahrnuto **23 místních komunikací celkové délky 8 881 metrů.**

Zimní údržba

V souladu se zákony o pozemních komunikacích je vypracován plán zimní údržby, je umístěn na webových stránkách obce nebo k nahlédnutí na úřadu městyse. Stanovuje priority a časy nutné k zprůjezdnění obecních silnic a cest. Vozidla jsou vybavena GPS vysílačem.

Parkovací místa

Pro parkování vozidel u objektů bydlení a vybavenosti je v současné době využíváno většinou vozovek a nebezpečných krajnic jak při průjezdních úsecích silnic, tak na místních komunikacích. S ohledem na bezpečnost provozu je třeba na průjezdním úseku silnice III/27243 uplatnit zásadu stání vozidel mimo jízdní pruhy vozovky a pro stání vozidel využívat parkovací plochy mimo vozovky. Stávající plochy, které jsou již dnes k dispozici, je třeba upravit.

Cyklostezky, cyklotrasy, turistické trasy

Celá oblast Ještědského hřbetu a také navazující jižní svahy Podještědí jsou protkány poměrně hustým systémem pěších a cykloturistických značených cest. Tyto trasy propojují místa hlavních turistických atraktivit jednak v náhorních partiích hřbetu s vrcholem Ještědu a také území položené na jižních a jihozápadních svazích vážící se především k pobytu a literární činnosti spisovatelky Karoliny Světlé.

Turistický koridor Nová Hřebenovka – jižní větev: na území Zdislavy vede po stávající červěně značené turistické trase (Malý Vápenný, Zdislavský Špičák, Velký Vápenný).

Katastrem Zdislavy prochází zelená turisticky značená trasa vedoucí od jihu od Hamru na Jezeře do Žibřidice. Po západním úbočí Táhlého vrchu trasa pokračuje do centra Zdislavy, dále směřuje do sedla pod Dlouhou horou a do Chrastavy.

Územní plán navrhuje doplnění stávající zelené turisticky značené pěší trasy o větev, která je vedena od železniční zastávky po silnici směrem na sever ve stoupání do masivu lesa na Macouňáku. Dále trasa pokračuje lesem, klesá a vrací se do zastavěného území obce k připojení na současný průběh zelené turisticky značené trasy.

Územím obce prochází značená nadregionální cyklotrasa č. 25 vedená od jihu z Doks přes Osečnou po silnici III/27243 do centra obce, odkud pak dále pokračuje po silnici III/27243 na sever až do Hrádku nad Nisou. Před přejezdem železniční tratě se ve směru na západ odpojuje cyklotrasa č. 3046 do obce Janovice v Podještědí.

- **Dopravní obslužnost, veřejná doprava**

Veřejná doprava je zajišťována pouze železniční osobní dopravou na trati č. 086 Liberec – Česká Lípa a to deseti páry spojů denně. Dopravní obslužnost pravidelnou autobusovou dopravou zajišťována pouze „školními“ linkami.

5. Vybavenost

- **Bydlení**

Lokality vymezené územním plánem jako rozvojové pro bydlení se dělí na rozvojové obytné lokality, plochy bydlení, obytné plochy smíšeného venkovského bydlení pro výstavbu rodinných domů – a to v rámci stávajícího zastavěného území, na rozhraní zastavěného území a volné krajiny a ve zcela výjimečných případech plochy pro výstavbu oddělenou od dnešního zastavěného území.

- **Domovní a bytový fond v obci Zdislava dle SLDB 2011 (zdroj: ČSÚ)**

Počet domů	111
Počet obydlených domů	81
Podíl obydlených domů	72,97 %
Podíl obydlených domů v ČR	83,40 %
Počet rodinných domů	81
Podíl rodinných domů	72,97 %
Podíl rodinných domů v ČR	72,18 %
Podíl bytových domácností vybavených počítačem a připojením na internet	34,48 %
Podíl bytových domácností vybavených počítačem a připojením na internet v ČR	53,00 %

Ve 111 domech je celkem 120 bytových jednotek. 22 domů bylo postaveno v roce 1919 a dříve. Nejvíce nových domů – 8 - bylo postaveno v letech 1971-80 a 11 domů v letech 2001-2011. 22 domů je využíváno k rekreačním účelům.

Zdislava má v současné době dva obecní byty – jeden v budově úřadu městyse a jeden v budově bývalé školy. Startovací a sociální byty chybějí. Vhodným objektem k jejich vybudování je budova úřadu – podkroví, budova bývalé školy a budova obchodu. S výstavbou obecních bytů ve větším rozsahu se nepočítá.

• Školství a vzdělávání

Zdislava nemá vlastní mateřskou a základní školu a nepůsobí zde žádný subjekt neformálního přeškolního vzdělávání. Budova bývalé školy je v majetku obce.

Mateřská škola je v obci Rynoltice.

Základní škola 1.-9. třída je v obci Rynoltice (7 km), je dostupná hromadnou dopravou. Nejbližší základní škola 1.-9. třída je v Žibřidicích (5 km) – část obce Křizany.

Nejbližší střední školy v okrese Liberec a Česká Lípa jsou dostupné veřejnou hromadnou dopravou. Nejbližší vysoká škola je Technická univerzita Liberec, která nabízí i další (celoživotní) vzdělávání pro dospělé, je dostupná veřejnou dopravou.

• Zdravotnictví

Ve Zdislavě není žádné zdravotnické zařízení. Ordinace praktického lékaře pro dospělé je v budově úřadu městyse, ordinace hodiny jsou v úterý od 15 do 16 hodin. Pediatr ve Zdislavě nepůsobí. Nejbližší nemocnicí včetně specializovaných oborů, urgentní péče a pohotovosti pro děti, dospělé a pohotovosti zubní je Krajská nemocnice Liberec, vzdálenost 23 km. Je dostupná veřejnou hromadnou dopravou. V případě nouze vyjíždí rychlá lékařská/záchraná pomoc z Hrádku nad Nisou. Lékárna je v Českém Dubu a v Chrastavě. Hospic s paliativní péčí je v Liberci.

• Sociální péče

Ve Zdislavě není žádné zařízení poskytující sociální služby ani služby zaměřené na rizikové skupiny mládeže a dospělých (protidrogová prevence) nebo rodiny s dětmi (sociálně aktivizační služby). V obci se ale skupiny ohrožené sociálním vyloučením nevyskytují. Nicméně Zdislava patří do ORP se sociálně vyloučenými lokalitami (ORP Liberec).

Dům s pečovatelskou službou je v Českém Dubu, Hrádku nad Nisou, Chotyni, Chrastavě a Nové Vsi. Domov pro seniory je v Českém Dubu, Stráži p.R. a Chrastavě, domov pro osoby se zdravotním postižením v Nové Vsi u Chrastavy.

• Kultura

Ve Zdislavě je kulturní dům, který je nutno zrekonstruovat (již provedena výměna oken, střecha, sál a restaurace). V přízemí je restaurace. V patře je využíván společenský sál, kde se konají plesy, karneval pro děti, taneční zábavy, diskotéky a všechny větší společenské události.

V budově bývalé školy, je místní knihovna. Má vlastní webové stránky se samostatnou stránkou pro děti, knihovní fond pro všechny věkové kategorie, poskytuje přístup na internet zdarma a meziknihovní výpůjční službu. Pro děti a mládež se nepravidelně konají výtvarné dílny. Otevřeno je každý čtvrtek od 14 do 18 hodin. Místnost v přízemí slouží jako tělocvična a v případě potřeby pro nouzové bydlení. Je možno ji příležitostně využít jako improvizovanou výstavní síň, která však nemá k dispozici žádný výstavní mobilní nábytek. Další menší místnost je využívána pro pravidelná setkávání neformálního klubu seniorů.

V kostele sv. Jana Křtitele se ve spolupráci církve, městyse a nyní i Okrašlovacího spolku Zdislava konají příležitostné slavnostní bohoslužby a koncerty. Kostel má vynikající akustiku.

Kromě kostela je na území Zdislavy několik drobných památek v krajině, které připomínají místní události. Muzeum místní historie zde není.

Sport a tělovýchova

V prostoru za bývalou školou je travnaté fotbalové hřiště, ale s velice skromným zázemím, dále je k dispozici víceúčelové sportovní hřiště s umělým povrchem a hřiště pro děti do věku 14 let. Koupaliště a jiné zařízení pro další zimní a letní sporty ve Zdislavě není.

6. Životní prostředí

Životní prostředí ve Zdislavě nevykazuje prakticky žádné problémy, je hodnoceno jako kvalitní a atraktivní. Kvalita ovzduší je dobrá. Velké zdroje znečištění a staré ekologické zátěže na katastru nejsou. Kvalita vody kolísá množstvím průtoku v potoce a vlivem neexistující kanalizace.

• Využití pozemků

celková výměra	979,57 ha
orná půda	177,43 ha
zahrady	16,69 ha
trvalý travní porost	200,02 ha
zemědělská půda	397,14 ha
lesní půda	517,75 ha
vodní plochy	3,37 ha
zastavěné plochy	6,13 ha
ostatní plochy	57,18 ha

Orná půda zaujímá 18,11% plochy, lesy tvoří 52,65% plochy.

Koeficient ekologické stability vyjadřuje poměr mezi přírodně stabilními plochami (jako jsou lesy, zahrady atd.) a plochami zastavěnými či intenzivně zemědělsky obdělávanými (tzv. nestabilními). **Vyšší hodnota koeficientu obecně značí příznivější stav, hodnota vyšší než 1 znamená vyváženou (stabilní) krajinu. V obci Zdislava dosahuje koeficient hodnoty 3,07.**

- **Lokální prvky Územního systému ekologické stability krajiny (ÚSES)** jsou vymezeny v Územním plánu Zdislava a vycházejí ze Zásad územního rozvoje Libereckého kraje. Systém je na úrovni lokální a upřesněn byl na úrovni regionální. Pro vymezení biocenter a biokoridorů byly využity stávající ekologicky stabilnější části krajiny, jako jsou lesy, rybníky, vodní toky, louky a existující porosty dřevin. Významnou součástí ÚSES jsou interakční prvky, pro jejichž vymezení byly využity drobné vodní toky, remízky a lesní lemy.

Ochrana životního prostředí

- **Významné krajinné prvky (VKP)**

registrovaný významný krajinný prvek na části pozemku 1036/2, trvalý travní porost pastvina s výskytem silně ohroženého druhu kruštíku bahenního

- **Lokalita NATURA 2000**

Evropsky významná lokalita (EVL) CZ0513668, půda kostela sv. Jana Křtitele – středně velká letní kolonie netopýta velkého (*Myotis myotis*)

- **Přírodní park**

Do katastrálního území Zdislava zasahuje Přírodní park Ještěd (zřízen nařízením Libereckého kraje č. 5/2005).

- **Prostupnost krajiny**

Současná cestní síť, včetně značených tras a cyklotras je stabilizovaná, s návrhem pěší turistické trasy přes kopec Macouňák – naučná stezka.

- **Protierozní opatření**

Využívání území dle platného územního plánu nezvyšuje erozní ohrožení půd.

- **Opatření proti povodním**

Základním opatřením je zadržování vody v krajině. Územní plán navrhuje dvě nové vodní nádrže – přírodě blízká tůň.

- **Rekreační využívání krajiny**

Zdislava a její okolí je vhodné pro individuální rekreaci v domech k rekreaci využívaných, je vhodná pro pěší turistiku, cykloturistiku a pro rozvoj agroturistiky.

- **Nerostné bohatství**

Využití území pro těžební činnost se nepředpokládá.

7. Správa obce

• **Obecní úřad a kompetence obce**

Úřad městyse Zdislava nevykonává správní činnosti pro jiné obce, zajišťuje správu pouze pro vlastní území.

Úřad na hlavní pracovní poměr zaměstnává 1 osobu – referentku úřadu, která vykonává i funkci knihovnice (od 1.5.2025 se počítá o rozšíření 1 pracovníka pro údržbu obce)

Vlastní technické služby Zdislava nemá. Aktuálně potřebné práce jsou zajištěné dohodou o provedení práce; vedení obecní kroniky, účetní práce, správa IT – je zajišťováno na základě objednávek služeb, dohod o pracovní činnosti a o provedení práce.

Městys Zdislava je správcem místního hřbitova. Není zřizovatelem žádné organizace a nevykonává vlastní hospodářskou činnost.

Dle možností a potřeb úřad zaměstnává osoby na veřejně prospěšné práce, počet využitelných osob a množství práce se mění.

Obcí s rozšířenou působností je pro městys Zdislava statutární město Liberec, pověřeným úřadem Český Dub.

Zastupitelstvo městyse má 7 zastupitelů, jsou zřízeny tříčlenné výbory - kontrolní, finanční a kulturní, pro výkon funkce je uvolněný starosta.

• **Hospodaření obce**

Majetek k 31. 12. 2024

Dlouhodobý nehmotný majetek	932 460 Kč
Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný	
stavby	27 566 411 Kč
samostatné hmotné movité věci a soubory	2 447 428 Kč
drobný hmotný majetek	3 996 491 Kč
dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný	
pozemky	4 888 850 Kč
nedokončený dlouhodobý majetek	504 043 Kč
dlouhodobý finanční majetek	1 526 000 Kč

Městys Zdislava vlastní

- budovu úřadu (budova se postupně rekonstruuje) – kanceláře, ordinace lékaře, obecní byt (po kompletní rekonstrukci)
- kulturní dům (budova se postupně rekonstruuje) – společenský sál, restaurace
- budovu bývalé školy (plánována postupná přestavba) – knihovna, tělocvična, místnost, klubovna, obecní byt
- budovu bývalého zájezdního hostince (plánována kompletní přestavba, rekonstrukce)
- požární zbrojnici

- obchod (plánována rekonstrukce, dostavba)
- původní hasičskou zbrojnicí se sušárnou (po rekonstrukci)
- fotbalové hřiště, multifunkční hřiště s umělou plochou, dětské hřiště.

- Do majetku dále patří zařízení technické infrastruktury, komunikace a lesy.

• **Dotace :**

- **v roce 2022** (zúčtování po ukončení projektu)

Dotace z SZIF, Bezpečná návěs, řešení bezpečnosti na návsi Městysu Zdislava
Dotace činila 1 536 972,- celková částka byla 1 959 935

- **v roce 2023**

Dotace z Ministerstva pro místní rozvoj – herní prvky, rozšíření dětského hřiště
Dotace činila 251 002,- z celkové částky 313 753,-

- **v roce 2024**

1. Dotace - Program obnovy venkova Liberecké kraje
II. fáze opravy kulturního domu – oprava střechy
Dotace činila 365 940,- z celkové částky 1 219 803,-

2. Dotace z Programu obnova venkova Libereckého kraje
Vybudování chodníku k obchodu a odstavné plochy
Dotace činila 371 717,- z celkové částky 1 256 2227,-

3. Dotace z programu Podpora jednotek
pož.ochrany obcí Libereckého kraje
Vybavení JSDH Zdislava ochrannými
prostředky
Dotace činila 25 841,- z celkové částky
43 069,-

4. Dotace z programu Podpora jednotek pož.ochrany obcí Libereckého kraje
Vybavení JSDH Zdislava věcnými prostředky
Dotace činila 51 061,- z celkové částky 85 102,-

• **Bezpečnost**

Městys Zdislava patří mezi klidné lokality, míra kriminality je na velmi nízké úrovni. Obecní policii Zdislava nemá, územně patří do obvodu oddělení Policie ČR Český Dub. Řešení přestupků je předáváno na Městský úřad Chrastava. Obec má jednotku Sboru dobrovolných hasičů. Žádná specifická opatření k předcházení živelných pohrom nejsou realizována, k varování obyvatelstva před nebezpečím je určen bezdrátový rozhlas, který je součástí varovného informačního systému obyvatel, požadavky civilní ochrany

řeší platný územní plán. Krizové plány jsou řešeny v rámci ORP. Obec má kamerové pokrytí důležitých míst pod správou a pro účely Policie ČR.

- **Vnější vztahy a vazby**

Členství městyse Zdislava v organizacích a sdruženích, zaměřených na komplexní rozvoj území a na podporu cestovního ruchu:

- Mikroregion Mezi kopci
- Mikroregion Podralsko
- Místní akční skupina Podještědí
- Euroregion Nisa (Zdislava v současné době nemá oficiálního partnera na české nebo polské straně)
- Svaz měst a obcí ČR

Přínosem zapojení do jednotlivých organizací je zejména rozvoj meziobecní spolupráce, výměna zkušeností, získávání informací, ale i možnost získání dotačních finančních prostředků.

Městys Zdislava patří do Turistického regionu Českolipsko – oblast Lužické hory a Ještědský hřbet/Podještědí.

A.2 Východiska pro návrhovou část programu rozvoje obce (PRO)

- **Vyhodnocení předchozího programu rozvoje obce na roky 2017-2023 provedlo zastupitelstvo**

Prioritní cíle

Příprava a administrace:

- členství v mikroregionu – splněno
- členství v MAS – splněno
- zřízení pracoviště manažera pro zpracování projektů – splněno částečně uvolněním starosty
- sehnat peníze na manažera nebo uzavírat smlouvu o dílo s výplatou až po realizaci – zajišťováno externě
- vytvořit rozpočtovou rezervu na komplexní program obce - zajištěno

Realizace:

- zpracování projektu internetového připojení celé obce – splněno
- přestavba kulturního domu – částečně splněno, pokračování
- přestavba objektu bývalé školy vybudování tělocvičny – splněno
- rekonstrukce objektu obecního úřadu včetně realizace služeb občanům – splněno částečně, pokračování

- rekonstrukce objektu hasičské zbrojnice – splněno
- vybudování sportovního areálu – šatny a celé zázemí, dokončení úprav hřišť – splněno částečně, pokračování
- rekonstrukce veřejného rozhlasu se zapojením do IZS (hlásiče, protipovodňový plán) – splněno
- rekonstrukce veřejného osvětlení s hospodárným řešením – čidla či využití solárních zdrojů – průběžně, pokračování
- rekonstrukce cest – průběžně, pokračování
- nákup zimní mechanizace pro údržbu cest a mechanizace pro letní úklid obce – průběžně, pokračování
- zajistit bezpečnost v obci – kamerový systém – splněno částečně, pokračování
- oprava vodovodního řadu – vypuštěno
- vybudování přírodního amfiteátru pro pořádání tradičních venkovských slavností – vypuštěno
- oprava, restaurování drobných sakrálních památek – splněno částečně, pokračování
- úprava obecního parku – splněno částečně, pokračování

Další možné a připravované cíle z programu rozvoje do roku 2030 – průběžně dle možností postupně naplňováno, pokračování

- podpora budování pěších stezek, cyklostezek, hiposteze s dokonalým navigačním a informačním systémem
- kopec Macouňák – odpočinkový přírodní areál
- podpora občanských sdružení a spolků
- podpora klubu důchodců a sportovců
- podpora obnovy tradic – lidová řemesla, umění, plesy, poutě, posvícení, činnost spolků všeho druhu
- podpora výsadby stromů a alejí
- podpora turistické „Svatojakubské cesty“ jako celoevropského projektu zapsaného na seznamu UNESCO
- podpora obnovy historických venkovských staveb, především podstávkových domů
- podpora multifunkčního zemědělství včetně zpracování do finálních výrobků
- podpora obnovy středu obce včetně možného využití pozemku bývalého statku

Rekonstrukce vodovodu a výstavba odpadní kanalizace – zcela vypuštěno.

• **Dotazníkové šetření**

Jako východisko pro návrhovou vybíráme pouze nejdůležitější informace.

Obyvatelům Zdislavy se v obci žije dobře. Nejvíce oceňují klidný život, příznivé životní prostředí a blízkost přírody. Nejvíce jim vadí nezájem občanů o obec samotnou, nedostatek a špatná dostupnost kvalitních obchodů a služeb, včetně lékaře, nevyhovující veřejná doprava a nepořádek v obci.

Pro využití budov v majetku obce navrhuje převážně aktivity pro volný čas (např. zájmové kroužky, tělocvična) a provozování služeb pro místní i pro turisty.

Dle převažujícího názoru respondentů by měla Zdislava zůstat přibližně stejně velká, co se týká počtu obyvatel, a měla by se otevřít turistům.

Největší důležitost při využití veřejných prostředků dávají občané bytové výstavbě, dobudování a rekonstrukci technické infrastruktury a místních komunikací, zlepšení

veřejné dopravy, zřízení provozoven služeb, péči o veřejnou zeleň, životní prostředí a památky.

- **Realizační tým**

Realizační tým ve složení uvedeném v úvodu dokumentu se sešel desetkrát. Výstupem byla SWOT analýza, definice vize, návrh využití budov v majetku obce a návrh na úpravu veřejných prostranství.

- **SWOT analýza**

Silné stránky (**S**trengths) = rozvojově jednoznačně pozitivní a současně aktivní jevy a trendy vývoje v obci;

Slabé stránky (**W**eaknesses) = rozvojově negativní a současně aktivně působící jevy a trendy vývoje v obci;

Příležitosti (**O**pportunities) = rezervy a nevyužitý rozvojový potenciál + vnější zdroje;

Hrozby (**T**hreats) = dosud neaktivní věcná a územní rizika, která potenciálně mohou ohrozit rozvoj.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • krásná krajina a příroda, čisté ovzduší – plicní lázně • klidný a bezpečný život, kvalitní bydlení • vyhovující počet obyvatel ve vztahu k velikosti území • dobrá informovanost o dění v obci • rostoucí zájem o trvalé bydlení • fungují spolky, různorodé akce • místní knihovna • dobrá dostupnost města (Liberec, Hrádek n. N., Žitava) • žádný velký znečišťovatel, žádné velkokapacitní zařízení • cyklotrasy, turistické trasy • výjimečná Papyrea • výjimečný kostel sv. Jana Křtitele • keramická dílna • kvalitní pitná voda • krásná budova nádraží • železniční stanice (obslužnost) • vznik Mikroregionu Mezi kopci • památky v krajině • příznivá cena nemovitostí, pozemků • členství v Místní akční skupině Podještědí, v Mikroregionu Mezi kopci • zdravé hospodaření obce 	<ul style="list-style-type: none"> • chybí voda v krajině (tůň, jezírka, rybník) • nízký počet obyvatel pro rozvoj místních služeb • chalupáři se nezapojují do života obce • celkově málo aktivních lidí, nízká hrdost obyvatel na historii obce • některé spolky zanikly, chybí propojení činnosti fungujících spolků • nedostatek řemeslníků a služeb pro občany • chybí ubytování, občerstvení/stravování a další služby pro turisty • chybí informační a navigační systém pro turisty, pouze nárazová propagace aktivit • vyjíždka za prací, službami, vzděláváním, nulová pracovní příležitost v místě • nevyhovující vodovodní řad, kanalizace, chybí ČOV • špatný stav a údržba krajské komunikace • horší stav místních komunikací • chybí autobusové spojení • nedostatek obecních bytů, chybí sociální bydlení • nevyhovující kulturní sál • chybí koupaliště a zázemí pro fotbalové hřiště a

	<p>víceúčelové hřiště</p> <ul style="list-style-type: none"> • podmáčené louky, neudržované vodoteče, neudržovaný potok (Lesy Teplice) • brownfield – statek • invazivní rostlinné druhy • trvale rostoucí cena vody a poplatků za odpady
Příležitosti	Hrozby

<ul style="list-style-type: none"> • systémové čerpání dotací – projektový manažer na plný úvazek • vyšší příjem z rozpočtového určení daní • Škola obnovy venkova – obnovení činnosti • Okrašovací spolek Zdislava • soutěž Vesnice roku • rekonstrukce a efektivní využití kulturního domu, budovy bývalé školy, bývalé hospody • oprava kostela sv. Jana Křtitele (diecéze Litoměřice) – spolupráce s Okrašlovacím spolkem Zdislava, vytvoření projektového týmu/pracovní skupiny, medializace • revitalizace širšího centra obce • Nadační fond ProLiberec • spolupráce s TUL • systémová kontinuální propagace obce • přeshraniční spolupráce (Německo, Polsko) • společné akce různých spolků ve spolupráci s obcí • zapojit do dění chalupáře, náctileté a mladé lidi/rodiny • potomci významných osobností • schopnosti, dovednost, ochota občanů pomoci, propojování generací, chvalme, oceňujme 	<ul style="list-style-type: none"> • havarijní stav obecního majetku • omezení dopravní obslužnosti • odchod mladých lidí nebo celých rodin • místní nezaměstnanost • malý zájem občanů o věci veřejné • energetická soběstačnost • lokální projevy klimatických změn • na celostátní úrovni: daňová politika státu, politická stabilita, ekonomický vliv – hospodářská recese, inflace, kupní síla, nezaměstnanost, změna životního stylu, úroveň vzdělání, stárnutí obyvatel, vyspělé technologie v životě lidí, zákony v rámci EU, ministerské vyhlášky, národní a světová problematika životního prostředí
<p>nahlas, vedme občany k zámu o historii obce (vliv na současnost) – "příběh konkrétního člověka"</p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupráce s Jítravou • ovocná alej – pálení (Křižany), obecní sušárna ovoce • rozvoj včelařství (obecní včelín) 	

- Muzeum místní historie
- videokronika obce
- efektivní využití výhod členství v místní akční skupině, mikroregionech, Euroregionu Nisa, Svazu měst a obcí, Turistickém regionu Českolipsko a sdílení tzv. dobré praxe
- využití potenciálu památek v krajině a historických událostí (sv. Zdislava, návštěva císaře apod.)
- Přírodní park JEŠTĚD
- plynofikace obce v budoucnu
- obecní systém třídění odpadů
- individuální výstavba domů k trvalému bydlení

- **Limity rozvoje**

Vnější limity (zdroj: územní plán)

Vnějšími limity rozvoje území jsou územně technická využití území, vyplývající z předpisů chránících specifické veřejné zájmy v území. **Obec disponuje velmi omezenými prostředky pro jejich odstranění.** Tyto limity jsou podrobně popsány v platném Územním plánu městyse Zdislava.

Patří sem zejména:

ochranná pásma technické a dopravní infrastruktury, limity ochrany přírody a krajiny, rozvojové územně strategické dokumenty vyšších územně správních celků

Vnitřní limity (zdroj: analytická část PRO)

Vnitřní limity jsou dány stavem technické infrastruktury, vybavením i specifickými charakteristikami obyvatel území. Omezují jednak rozvoj obce ve smyslu růstu, jednak její atraktivitu pro obyvatele, podnikatele a potřebné zaměstnavatele i pro návštěvníky. **Tyto limity může obec odstranit, často to však vyžaduje finanční prostředky, které možnosti obce převyšují.**

Patří sem zejména: služby pro občany, podmínky pro ekonomickou činnost/podnikání, kulturní, volnočasové a sportovní zařízení, služby a zázemí pro turisty, čištění odpadních vod, brownfield – soukromé vlastnictví

- **Soulad s územně-plánovací dokumentací**

Dokument je v souladu s platným Územním plánem Zdislava.

Územní plán Zdislava je pro státní správu a především pro samosprávu základním nástrojem řízení územního rozvoje, kulturně citlivého a ekologicky únosného využívání

území, dokumentem, jenž je dostatečným podkladem pro koncepční rozhodování o budoucnosti obce ve střednědobém časovém horizontu.

Územní plán řeší:

- důslednou obnovu a udržení kvality původní, historické urbanistické struktury zastavěného území i volné krajiny
- naplnění potřeb dalšího, spíše individuálně iniciovaného stavebního rozvoje cestou vymezení rozvojových, resp. přestavbových ploch
- rehabilitaci veřejných prostor
- vymezení veřejně prospěšných staveb
- možnosti přiměřeného rozvoje služeb a obchodu
- využití rekreačního potenciálu území pro přiměřenou ubytovací kapacitu
- zásady šetrného využívání území a jeho trvale udržitelného rozvoje a zohledňuje požadavky na ochranu a tvorbu životního prostředí v zastavěném území i mimo zastavěné území
- stanovuje základní koncepci dopravní a technické infrastruktury

A to vše i z hlediska harmonického začlenění obce do okolní krajiny. Při rozvoji území je nutno vycházet z charakteru obce a cestou trvale udržitelných opatření uchovat a obnovovat, resp. obnovit její tradiční ráz.

Platný **Územní plán Zdislava respektuje** Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území uvedené v kapitole 2 Politiky územního rozvoje České republiky.

Územní plán Zdislava je v souladu s nadřazenou územně plánovací dokumentací Libereckého kraje. Naplňuje hlavní zásady stanovené v tomto materiálu jak na úrovni obce, tak v zapojení do širšího územního kontextu.

- **Vazba na další rozvojové dokumenty**

Vyhodnocení vlivu nadřazeného koncepčního dokumentu Libereckého kraje na Program rozvoje městyse Zdislava

Strategické a koncepční dokumenty Libereckého kraje představují důležitý nástroj pro realizaci regionální politiky. Sledují dosavadní a řeší budoucí vývoj územního obvodu kraje s cílem zajistit jeho všestranný, vyvážený a udržitelný rozvoj. Hlavními strategickými dokumenty na krajské úrovni jsou **strategie rozvoje kraje** a **program rozvoje kraje**. Oba **dokumenty jsou zásadními východisky pro zpracování dalších dokumentů na krajské, mikroregionální a obecní úrovni** a zároveň jsou obecným rámcem pro záměry a projekty, které bude kraj v plánovaném období podporovat.

Východiska pro pořízení strategických dokumentů Libereckého kraje:

- Strategie Evropa 2020
- Územní agenda Evropské unie 2020
- Národní program reformy ČR
- Analýza konkurenceschopnosti ČR, rámec strategie konkurenceschopnosti a strategie mezinárodní konkurenceschopnosti
- Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

- Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006-2020 (aktualizace 2012)

Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020

Vize, globální a strategické cíle

Struktura návrhové části Programu rozvoje Libereckého kraje 2014-2020 vychází z aktualizované Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006-2020 z roku 2012.

Vize

Liberecký kraj je živý, zdravý, silný a dynamický region na bázi udržitelného rozvoje ve všech oblastech, s diverzifikovanou ekonomickou základnou založenou na inovační produkci a službách s vysokou přidanou hodnotou včetně využívání potenciálu cestovního ruchu. Liberecký kraj je region poskytující kvalitní podmínky pro život obyvatel, region se zdravým životním prostředím, region, který se harmonicky rozvíjí s využitím všestranné spolupráce.

Globální cíle

V roce 2020 je rozvoj území realizován v souladu s principy udržitelného rozvoje a

- kraj má rozvinutý ekonomický a technický potenciál
- jsou vytvořeny podmínky pro všestranný uspokojivý rozvoj života člověka
- je zajištěno zdravé prostředí
- je vytvořen efektivně fungující a všeobecně uznávaný systém veřejné správy

Strategické cíle

- A. Dynamická a konkurenceschopná ekonomika
- B. Kvalitní a zdravé lidské zdroje
- C. Komplexní a kvalitní infrastruktura
- D. Zdravé životní prostředí bez zátěží
- E. Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti

Struktura strategických cílů a rozvojových opatření

A. Dynamická a konkurenceschopná ekonomika

- A1 Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky a podpora podnikatelského prostředí
- A2 Podpora vědy, výzkumu a zavádění inovací
- A3 Podpora funkcí zemědělství, lesnictví a vodního hospodářství
- A4 Rozvoj cestovního ruchu jako významného sektoru ekonomiky kraje

B. Kvalitní a zdravé lidské zdroje

- B1 Podpora celoživotního učení s důrazem na kvalitu života
- B2 Zvýšení zaměstnatelnosti a zaměstnanosti obyvatel
- B3 Zajištění dostupnosti a kvality zdravotní péče a sociálních služeb, podpora zdravého životního stylu
- B4 Podpora kulturních služeb, sportovních zařízení a zájmové činnosti obyvatel
- B5 Péče o kulturní a kulturně-historické dědictví
- B6 Zajištění dostupnosti a kvality bydlení, pracovního a veřejného prostředí
- B7 Zajištění bezpečnosti obyvatel a majetku

C. Komplexní a kvalitní infrastruktura

- C1 Průběžné zkvalitňování dopravní infrastruktury a její optimalizace
- C2 Optimalizace dopravních systémů včetně jejich alternativ a zlepšení dopravní obslužnosti
- C3 Průběžné budování a modernizace technické infrastruktury včetně alternativních zdrojů
- C4 Zavádění a rozvoj informačních a komunikačních technologií

D. Zdravé životní prostředí bez zátěží

- D1 Snižování škodlivých vlivů na životní prostředí a zdraví obyvatel
- D2 Předcházení a řešení dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zdraví
- D3 Péče o krajinu, trvale udržitelné využívání krajinného a přírodního potenciálu
- D4 Posilování ekologického povědomí obyvatel

E. Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti

- E1 Rozvoj všestranné spolupráce včetně posílení spolupráce mezi resortní a přeshraniční
- E2 Rozvoj městských oblastí
- E3 Rozvoj venkovských oblastí
- E4 Koncepční řízení rozvoje
- E5 Podpora rozvoje občanské společnosti
- E6 Zkvalitnění veřejné správy

Aktivity Programu rozvoje LK 2014-2020, strana 55-151:

<http://regionalnirozvoj.kraj-lbc.cz/page1884/program-rozvoje-libereckeho-kraje-2014-2020>

- **Vazba PROGRAMU ROZVOJE MĚSTYSE ZDISLAVA na rozvojové dokumenty širších území**

Dokument je v souladu:

1. Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020)
2. Politika územního rozvoje České republiky
3. Liberecký kraj (Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006-2020, Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020)
4. Zásady územního rozvoje Libereckého kraje
5. Euroregion Nisa (Strategie rozvoje Euroregionu Nisa 2014-2020)
6. **Místní akční skupina Podještědí** (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje) - <http://www.podjestedi.cz/strategie-mas/>
7. **Mikroregion Mezi kopci – plán akcí**
8. **Územní plán Zdislava**

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Vize

Zdislava je přívětivým místem s možností prožití naplněného života s úctou k historii obce a darům přírody.

B.2 Cíle, opatření, aktivity

Strategické cíle

- Zdravé životní prostředí
- Komplexní a kvalitní infrastruktura
- Udržitelný rozvoj území

Programové cíle

1. Péče o vzhled obce, o přírodu a krajinu (uvnitř i vně obce)
2. Údržba a zkvalitňování občanské a turistické vybavenosti a obecních budov
3. Údržba obce a zkvalitňování technické a dopravní infrastruktury, správa obce
4. Rozvoj komunitního života v obci (včetně spolupráce navenek)

Opatření a aktivity

1. Péče o vzhled obce, přírodu a krajinu

Veřejná prostranství

1.1 Vymezení: úřad – hasičská zbrojnice – morový sloup

aktivity:

- projektový záměr na úpravu veřejného prostoru: úprava parku s pomníkem na odpočinkové místo včetně umístění torza památníku na návštěvu císaře, mobiliář
- projektová dokumentace
- realizace

1.2 Vymezení: prostor po obou stranách silnice v centru obce naproti kostelu

aktivity:

- projektový záměr - komplexní revitalizační úprava na volný shromažďovací a odpočinkový prostor: úprava a doplnění zeleně, terénní úpravy, mobiliář
- projektová dokumentace
- realizace

1.3 Vymezení: prostor za budovou kulturního domu

aktivity:

- projektový záměr - komplexní revitalizační úprava: parkovací místa pro hostinec, venkovní sezení s bezpečným prostorem pro děti, zázemí pro obecní techniku
- projektová dokumentace
- realizace

1.4 Vymezení: prostor za kostelem

aktivity:

- rozšíření dětského hřiště, doplnění cvičebními prvky pro dospělé, další mobiliář
- projektová dokumentace
- realizace

Ostatní

1.5 Invazivní rostliny

aktivity:

- důsledná likvidace invazivních druhů

1.6 Péče o aleje a sady

aktivity

- kontinuální péče o alej slivoní a hrušní
- mobiliář v ovocné aleji
- vybudování obecní sušárny ovoce (a bylin)

1.7 Podpora včelařství

aktivity:

- vybudování obecního včelína se zázemím pro vzdělávací aktivity dětí

2. Údržba a zkvalitňování občanské a turistické vybavenosti a obecních budov

2.1 Budova obecního úřadu

aktivity:

- dokončení revitalizace veřejně přístupných prostor
- vybudování startovacího/sociální bytu v půdních prostorách
- oprava střechy
- projektová dokumentace
- realizace

2.2 Budova bývalé školy

aktivity:

- projektový záměr - celková úprava/rekonstrukce/částečná změna využití: zateplení, oprava střechy, vytvoření muzea místní historie, výstavní sítě s mobiliářem, klubová místnost včetně zázemí a šatny, nový obecní byt
- projektová studie, projektová dokumentace, realizace

2.3 Budova kulturního domu

aktivity:

- projektový záměr - celková úprava/rekonstrukce/částečná změna využití: zateplení, rekonstrukce společenského sálu, vybudování obslužných prostor, v přízemí společenský volnočasový klub včetně zázemí a příležitostná nocležna se sociálním zázemím
- projektová studie, projektová dokumentace
- realizace

2.4 Budova bývalého zájezdního hostince

aktivity:

- projektový záměr – demolice
- realizace zázemí pro společenské akce obce

2.5 Budova obecního obchodu

aktivity:

- udržení obchodu se smíšeným zbožím v obci
- vybudování obecního/sociálního bytu
- v návaznosti celková oprava budovy
- projektová dokumentace
- realizace

2.6 Sportovní areál (fotbalové hřiště, víceúčelové hřiště s umělou plochou, hřiště pro děti) aktivity:

- kompletní vnitřní i venkovní zázemí pro sportovce, pořadatele, návštěvníky
- rozšíření hřiště pro děti
- projektová dokumentace
- realizace

2.7 Atraktivity cestovního ruchu:

- komplexní propagace využitelných atraktivit (včetně historických událostí), výroba informačních materiálů a propagačních předmětů
- informační a navigační turistické tabule
- soupis drobných památek v krajině (bez památkové ochrany) a plán jejich revitalizace
- úprava nevhodným zásahem (betonový spoj) opraveného smírčího kříže (kulturní památka)
- kopec Macouňák – naučná stezka, přírodní odpočinkový areál (včetně mobiliáře a vybavení pro přírodě blízký rekreační sport)

- podpora turistické „Svatojakubské cesty“

2.7 Ostatní objekty k řešení v širších souvislostech (nejsou v majetku obce)

- areál kostela sv. Jana Křtitele
- areál bývalého statku v centru obce
- Škola obnovy venkova

3. Údržba obce, zkvalitňování technické a dopravní infrastruktury, správa obce

3.1. Veřejné osvětlení

aktivity:

- pasport veřejného osvětlení
- modernizace veřejného osvětlení

3.2 Kamerový systém

aktivity:

- komplexní systém kompatibilní se současným stavem

3.3 Technické zabezpečení zimní a letní údržby

aktivity:

- pasport zimní/letní údržby a současné techniky
- pořízení chybějící potřebné techniky a její průběžná obměna

3.4 Oprava, údržba a modernizace místních komunikací

aktivity:

- kontinuální oprava a údržba dle zpracovaného pasportu místních komunikací
- projektové dokumentace
- realizace

3.5 Směrové tabule

- umístění směrové tabule ZDISLAVA v Jítravě (správní řízení)

3.6 Optimální využití vlastních i externích finančních zdrojů

aktivity:

- projektový/finanční manažer – zadání projektů externí firmě

- 3.7 Optimální fungování samosprávy obce

aktivity:

- revize odpovědnosti zastupitelů za jednotlivé oblasti rozvoje, revize funkčnosti ustavených výborů zastupitelstva
- vytvoření trvalé neformální pracovní skupiny pro komplexní rozvoj obce složené z aktivních občanů pod vedením určeného zastupitele

- kontinuální vzdělávání zastupitelů a využívání „dobré praxe“ – nástroj kvality veřejné správy: místní Agenda 21; členství v Národní síti zdravých obcí, měst a regionů (www.nszm.cz)

4. Rozvoj komunitního života v obci

4.1 Spolková činnost aktivity:

- dotační program obce na podporu akcí/činnosti formálních i neformálních spolků a klubů
- spolupráce obce při akcích

4.2 Tradice aktivity:

- restaurování praporu z bitvy v roce 1866
- podpora řemesel, regionálních výrobků a výrobců
- podpora tzv. paměti národa (starousedlíci, umělci, potomci významných osobností)
- obnova pouti sv. Zdislavy

4.3 Kostel sv. Jana Křtitele

(kulturní památka) aktivity:

- iniciace vytvoření pracovní skupiny/projektového týmu pro opravu kostela (diecéze Litoměřice, Nadační fond pro Liberec, městys Zdislava, Okrašlovací spolek Zdislava)

4.4 Mikroregion Mezi kopci aktivity:

- společné akce Mikroregionu
- společná tvorba Programu rozvoje Mikroregionu Mezi kopci včetně finanční participace

4.5 Euroregion Nisa aktivity:

- vyhledání relevantního partnera v příhraniční oblasti Německa a/nebo Polska – společné akce, výměnné pobyty, společné projekty s partnerským financováním

Konkrétní aktivity navrhované v rámci dotazníkového šetření a rozhovorů s občany

- výstavba klimatických léčebných lázní
- turistická vizitka, pohlednice, hledačky (www.questing.cz)
- stezky bosých nohou
- směrová tabule na Zdislavu z hlavní silnice
- využít bývalý důl - písek
- sporty: golf, střelba vzduchovkou, lukostřelba, kuželky, pétanque, běžky, biatlon, míčové kolektivní hry, lehká atletika
- obecní systém zachytu dešťové vody na zálivku

- veškerá infrastruktura systém "krtek"
- dosídlení obce: nízkoenergetické domy
- obecní MINI školka
- využití kopce "Vápenný" – vyhlídka/rozhledna
- "dětská sjezdovka" (stráž u kostela, resp. u hřiště pro děti)
- Zdislavská křížová cesta

Program rozvoje městyse Zdislava (PRO) je střednědobý strategický rozvojový dokument, jehož cílem je definovat prioritní oblasti rozvoje do roku 2030. **Program vychází z analýzy demografické a socio-ekonomické situace a zohledňuje názory obyvatel.** Dokument bude sloužit jako podklad pro činnost vedení obce a pro přípravu projektů a rozvojových aktivit.

V návaznosti na kapitulu Opatření a aktivity bude zpracován **Akční plán** (včetně zásobníku aktivit). Ten představuje krátkodobý dokument (1-2 roky), který navazuje na návrh opatření/aktivit a konkretizuje způsob realizace rozvojových aktivit plánovaných na nejbližší období až do podoby postupových kroků (rozfázování činností).

Akční plán bude obsahovat vybrané projektové záměry na dané období, popis aktuálního stavu, garanta projektu, předpokládané výdaje, způsob financování (vlastní/dotační zdroje) a termín realizace. **Realizace aktivit bude vždy vycházet z finančních možností rozpočtu obce** a dotačních příležitostí/možností na krajské a národní úrovni.

Garantem Programu rozvoje městyse Zdislava na období 2025-2030 je realizační tým pro tvorbu programu rozvoje. Zastupitelstvo městyse odpovídá za realizaci, aktualizaci a monitoring/hodnocení. Koordinací všech činností je pověřen starosta.

Základním nástrojem monitoringu je zpráva o průběhu realizace programu rozvoje, která bude zpracována jednou ročně v návaznosti na sestavení ročního rozpočtu a zohlední případné návrhy změn samotného dokumentu. V roce 2030 bude vypracováno komplexní zhodnocení programu rozvoje obce, které bude základním zdrojem informací pro návazný strategický rozvojový dokument.

Program rozvoje bude průběžně revidován, případně aktualizován v návaznosti na průběh realizace jeho dílčích částí. Podnětem k aktualizaci programu může být závažná změna vnějších podmínek, naplnění jeho částí, či potřeba stanovení nových cílů. Neměla by být vyvolána změnou politické reprezentace obce. Změny PRO budou prováděny přímo do dokumentu. Výsledkem bude dokument s označením data, ke kterému se vztahuje. Dokument bude v úvodu obsahovat seznam revizí. Aktualizace programu rozvoje obce a jeho změny budou schváleny zastupitelstvem.

Program rozvoje městyse Zdislava na období 2025-2030 bude zpřístupněn na internetových stránkách www.mestyszdislava.cz, v listinné podobě bude dokument k dispozici na úřadu městyse.